

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO w Lublinie

Departament Strategii i Rozwoju Regionalnego

20-072 Lublin, ul. Czechowska 19, tel. (81) 44-16-738, fax. (81) 44-16-740; e-mail: dr@lubelskie.pl

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA
LUBELSKIEGO 2007-2013

Wytyczne tematyczne
do studiów wykonalności dla projektów
w ramach RPO województwa
lubelskiego w zakresie
promocja turystyki

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

LUBLIN, wrzesień 2007

© Wszelkie prawa zastrzeżone.

Materiał ten podlega ochronie zgodnie z Ustawą o prawie autorskim i prawach pokrewnych z dnia 4 lutego 1994 roku (Dz.U. z 1994r., Nr 24, poz.83 z późn. zm.).

Instytucja Zarządzająca RPO WL jako właściciel praw autorskich wyraża zgodę na pobieranie, przechowywanie, drukowanie i kopiowanie niniejszego opracowania jedynie na potrzeby realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013, bez pisemnej zgody, pod warunkiem, iż:

- 1) uzyskana zawartość nie będzie publikowana albo zamieszczana na jakiegokolwiek innej stronie internetowej;
- 2) uzyskana zawartość nie będzie publikowana, zamieszczana ani rozpowszechniana w jakichkolwiek innych mediach;
- 3) uzyskana zawartość nie zostanie w żaden sposób zmodyfikowana.

Niniejsze wytyczne zostały przygotowane na zamówienie **Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego** przez **grupę WYG International Sp. z o.o.** w Warszawie, w ramach projektu kierowanego przez **Renatę Mordak**.

Autorem wytycznych jest **dr inż. Korneliusz Pylak**.

Ekspertyza współfinansowana ze środków Pomocy Technicznej Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego

Wytyczne do zastosowania w:

Działaniu 7.2. Promocja kultury i turystyki

Wprowadzenie

Niniejsze wytyczne są przeznaczone dla **osób piszących studia wykonalności** dla projektów w ramach **Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego** na lata 2007-2013.

Celem wytycznych jest ujednoczenie zasad przygotowywania i pisania studiów wykonalności, w szczególności przyjmowania założeń, parametrów, a także metodologii prowadzenia obliczeń. Z jednej strony ma to za zadanie ułatwić ocenę i porównywalność wykonalności poszczególnych projektów, ale z drugiej – ułatwić pracę projektodawcom, którzy będą mogli krok po kroku przygotować stosowne warianty inwestycji, wybrać optymalny wariant projektu i wyliczyć korzyści dla społeczności województwa z tytułu jego realizacji.

Wytyczne są przygotowane w formie podręcznika, w którym projektodawca po kolei zapoznaje się ze strukturą studium, dowiaduje się na co musi zwrócić uwagę, co będzie brane pod uwagę przy ocenie projektów, a także ma do dyspozycji gotową metodologię, z której może i powinien skorzystać. Dodatkowym **ułatwieniem** są ramki:

- ⊗ **'Pamiętaj'**, w której wskazuje się na elementy podlegające ocenie lub wpływające na pozytywną ocenę;
- ⊗ **'Sprawdź'**, w której jeszcze raz podsumowuje się elementy, które muszą być zawarte w studium lub pytania, na które należy w opisie odpowiedzieć oraz
- ⊗ **'Do poprawy!'**, w której możemy dowiedzieć się, kiedy projekt będzie zwrócony do poprawy (jakich elementów brakuje, co może być nie tak itd.)

Wytyczne dla każdego rodzaju inwestycji **są podzielone na dwie części**: ogólne '*Wytyczne Ogólne*', w którym możemy odnaleźć wspólne dla wszystkich inwestycji elementy studium oraz '*Wytyczne Tematyczne*' – charakterystyczne dla danego rodzaju inwestycji. Praca nad studium powinna rozpocząć się zatem od przestudiowania '*Wytycznych Ogólnych*', a następnie podążać za zapisami '*Wytycznych Tematycznych*'. W punktach, w których znajduje się odesłanie do '*Wytycznych Ogólnych*' należy odszukać odpowiedni punkt w tym ogólnym dokumencie i zastosować się do jego zapisów.

Niniejsze wytyczne w dużej mierze opierają się na wytycznych do studiów wykonalności w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego, ale mimo tego studia wykonalności przygotowane w okresie 2004-2006 **wymagają aktualizacji** z kilku powodów:

- ⊗ nieco innej struktury studium i innego podziału dokumentu;
- ⊗ innych założeń wynikających z dokumentów unijnych;
- ⊗ konieczności liczenia 'luki finansowej';
- ⊗ stosowania innych założeń finansowych i ekonomicznych (m.in. innych stóp dyskontowych);
- ⊗ większego nacisku na badanie wariantowości inwestycji.

Mamy nadzieję, że niniejsze wytyczne będą przy tym bardzo pomocne i przyczynią się do sukcesu wszystkich projektów zmieniających województwo lubelskie w dynamicznie rozwijający się region. Powodzenia!

Spis zawartości

STRESZCZENIE STUDIUM	7
I. WYKONALNOŚĆ TECHNICZNO-TECHNOLOGICZNA	8
I.1. STAN AKTUALNY.....	8
I.1.1. Opis stanu aktualnego (przed realizacją projektu).....	8
I.1.2. Potrzeba realizacji projektu w kontekście wykonalności technicznej.....	9
I.1.3. Cele projektu.....	10
I.2. MOŻLIWE WARIANTY.....	11
I.2.1. Opis najważniejszych wariantów realizacji projektu (innych możliwych sposobów osiągnięcia celu projektu).....	11
I.2.2. Analiza wariantów projektu.....	11
I.3. REALIZACJA PROJEKTU	12
I.3.1. Opis lokalizacji / miejsca realizacji projektu	12
I.3.2. Niezbędne czynności, materiały i usługi	12
I.3.3. Planowany harmonogram realizacji inwestycji.....	12
I.4. STAN PO REALIZACJI PROJEKTU	13
I.4.1. Opis stanu 'po realizacji projektu'	13
I.4.2. Matryca logiczna projektu.....	13
II. WYKONALNOŚĆ FINANSOWO-EKONOMICZNA	BŁĄD! NIE ZDEFINIOWANO ZAKŁADKI.
II.1. ZAPROPONOWANA METODOLOGIA PRZEPROWADZENIA ANALIZ ...	BŁĄD! NIE ZDEFINIOWANO ZAKŁADKI.
II.1.1. Przyjęte ogólne założenia przeprowadzanych analiz.....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
II.1.2. Przyjęte założenia analizy finansowej	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
II.1.3. Przyjęte założenia analizy ekonomicznej.....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
II.2. NAKŁADY INWESTYCYJNE NA REALIZACJĘ PROJEKTU	BŁĄD! NIE ZDEFINIOWANO ZAKŁADKI.
II.3. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROJEKTU	BŁĄD! NIE ZDEFINIOWANO ZAKŁADKI.
II.3.1. Źródła finansowania. Finansowanie części inwestycji nie pochodzącej ze środków EFRR.....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

II.3.2.	Kalkulacja luki finansowej. Poziom dofinansowania.....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
II.3.3.	Podstawowe parametry kredytów i pożyczek	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
II.3.4.	Ocena możliwości finansowych inwestora. Wnioski z analizy zdolności inwestycyjnej inwestora.....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
II.4.	PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY – KALKULACJA PRZYCHODÓW	BŁĄD! NIE ZDEFINIOWANO ZAKŁADKI.
II.4.1.	Prognozowana liczba użytkowników dla wariantu bazowego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
II.4.2.	Prognozowana liczba użytkowników po realizacji inwestycji.....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
II.4.3.	Kalkulacja przychodów dla wariantu bazowego.....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
II.4.4.	Kalkulacja przychodów po realizacji inwestycji	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
II.4.5.	Kalkulacja zmiany przychodów wywołanych realizacją projektu	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
II.5.	PROGNOZA KOSZTÓW EKSPLOATACYJNYCH INWESTORA	BŁĄD! NIE ZDEFINIOWANO ZAKŁADKI.
II.5.1.	Kalkulacja kosztów eksploatacyjnych dla wariantu bazowego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
II.5.2.	Kalkulacja kosztów eksploatacyjnych po realizacji inwestycji	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
II.5.3.	Kalkulacja zmiany kosztów wywołanych realizacją projektu	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
II.5.4.	Plan amortyzacji.....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
II.6.	RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT DLA PROJEKTU	BŁĄD! NIE ZDEFINIOWANO ZAKŁADKI.
II.7.	RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH PROJEKTU W OKRESIE REALIZACJI I EKSPLOATACJI INWESTYCJI	BŁĄD! NIE ZDEFINIOWANO ZAKŁADKI.
II.7.1.	Kalkulacja zapotrzebowania na kapitał obrotowy.....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
II.7.2.	Rachunek przepływów pieniężnych dla projektu w okresie realizacji i eksploatacji inwestycji.....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
II.7.3.	Źródła pokrycia deficytu	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
II.8.	ANALIZA KOSZTÓW-KORZYŚCI – ANALIZA FINANSOWA INWESTYCJI.....	BŁĄD! NIE ZDEFINIOWANO ZAKŁADKI.
II.8.1.	Wskaźniki FNPV/C i FRR/C	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
II.8.2.	Wskaźniki FNPV/K i FRR/K.....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
II.8.3.	Trwałość finansowa projektu	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
II.9.	ANALIZA KOSZTÓW-KORZYŚCI – ANALIZA EKONOMICZNA INWESTYCJI.....	BŁĄD! NIE ZDEFINIOWANO ZAKŁADKI.
II.9.1.	Wskaźniki ENPV i ERR.....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
II.9.2.	Wskaźnik B/C	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
III.	WYKONALNOŚĆ INSTYTUCJONALNA.....	18
III.1.	WYKONALNOŚĆ INSTYTUCJONALNA PROJEKTU.....	18
III.1.1.	Opis stanu aktualnego organizacji wdrażającej projekt.....	18
III.1.2.	Opis wdrażania projektu.....	18
III.1.3.	Finansowanie pracy komórki odpowiedzialnej za wdrożenie projektu.....	18
III.2.	TRWAŁOŚĆ REZULTATÓW PROJEKTU	18
III.2.1.	Utrzymanie i eksploatacja inwestycji	18
III.2.2.	Utrzymanie rezultatów projektu	18
III.2.3.	Zdolności organizacyjne i finansowe do utrzymania rezultatów projektu.....	18
III.2.4.	Zarządzanie infrastrukturą. Właściciel inwestycji	18
III.3.	WYKONALNOŚĆ PRAWNA ZGODNOŚĆ Z POLITYKĄ OCHRONY ŚRODOWISKA	18
III.3.1.	Kwestie prawne związane z realizacją projektu.....	18
III.3.2.	Wpływ na środowisko regionu.....	19
III.3.3.	Wpływ na siedliska i gatunki zamieszkujące tereny Natura 2000 i inne o znaczeniu krajowym.....	19

STRESZCZENIE STUDIUM

W tym punkcie postępujemy zgodnie z 'Wytycznymi Ogólnymi'.

I. WYKONALNOŚĆ TECHNICZNO-TECHNOLOGICZNA

I.1. STAN AKTUALNY

I.1.1. Opis stanu aktualnego (przed realizacją projektu)

Przygotowywanie studium wykonalności rozpoczynamy od opisanie stanu aktualnego przed realizacją projektu. Musimy bowiem umożliwić ewaluatorowi poznanie otoczenia, w którym znajduje się nasza obecna lub planowana infrastruktura oraz opisać jej elementy (jeżeli występują).

Pomogą nam w tym poniższe pytania pomocnicze, dzięki którym opis stanie się użyteczny podczas oceny projektu, a nam pozwolą zweryfikować jego kompletność i spójność:

- ⊗ Jaki obszar objęty jest potencjalnym oddziaływaniem przyszłego projektu?
- ⊗ Jak wygląda obecny system informacji turystycznej?
- ⊗ Czy działania promocyjne w obszarze projektu są w jakiś sposób skoordynowane?
- ⊗ Jak wygląda i w jaki sposób się rozwija współpraca pomiędzy sferą prywatną, a sferą publiczną oraz współpraca sektorowa?
- ⊗ Jak ukształtowana jest świadomość i tożsamość regionalna mieszkańców, w tym młodzieży?
- ⊗ Czy były prowadzone badania marketingowe dotyczące ruchu turystycznego, potrzeb, wymagań oraz motywów podróżowania turystów? Jakie wnioski zostały wyciągnięte?
- ⊗ Czy na obszarze objętym projektem stworzono kompleksowe pakiety produktowo-ofertowe?
- ⊗ Jak kształtuje się baza noclegowa? Czy jest dostosowana do struktury ruchu turystycznego?
- ⊗ Jak długi jest sezon turystyczny? Czy jest on obecnie przedłużany przez kreowane atrakcje, 'pozasezonowe' produkty, imprezy itp.?

- ⊗ Czy z powyższego opisu wynikają problemy dla sektora turystycznego i rozwoju turystyki na obszarze objętym projektem?
- ⊗ Czy potrzeba realizacji projektu wynika (wpisuje się) z zapisów dokumentów strategicznych? (np. ze 'Zaktualizowanej Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2006-2020' przyjętej uchwałą rr XXXVII/530/05 Sejmiku Województwa Lubelskiego w dniu 4 lipca 2005 r. (obowiązującej od 01.01.2006 r.)
- ⊗ Czy realizacja projektu jest poprzedzona innymi działaniami prowadzonymi dotychczas na obszarze objętym projektem?

Sprawdź!

Po sporządzeniu powyższego opisu przeczytaj go i zweryfikuj w kontekście kompletności (czy na wszystkie pytania, na które dało się odpowiedzieć, odpowiedziałeś?), poprawności (czy nie pomyliłeś się w wyrażaniu liczby ludności, gospodarstw domowych, podmiotów, parametrów jakościowych i ilościowych itp.), rzetelności (a więc spójności wewnętrznej opisu i tworzeniu pełnego obrazu rzeczywistości projektowej), a także wiarygodności.

Sprawdź! Czy wszystkie dane są podane razem ze źródłem? Wiarygodność wzmacniają wykorzystane źródła statystyczne, dokumenty strategiczne gminy / powiatu / województwa, analizy prowadzone na potrzeby danego obszaru i projektu (np. badania marketingowe dotyczące ruchu turystycznego), wreszcie dokumentacja zdjęciowa obszaru. **Zawsze wpisuj źródło pochodzenia danych.**

Jak widać, ocena opisu stanu obecnego jest znacznie rozbudowana i szczegółowa, jednakże celem jest oddanie pełnego obrazu rzeczywistości projektowej i przedstawienie środowiska, w którym będzie realizowany projekt.

Pamiętaj! Opis stanu obecnego jest podstawą oceny potrzeby realizacji projektu.

Do poprawy! Ewaluator może zwrócić projekt do poprawy, jeżeli w opisie brakuje ważnego elementu i przez to opis nie przedstawia pełnego obrazu stanu obecnego, w szczególności nie pokazuje problemów i niedogodności, jakie obecnie występują na danym obszarze w odniesieniu do przedmiotu projektu.

Do poprawy! Jeżeli nie podałeś źródła opisów / danych, a budzą one wątpliwość oceniającego co do ich wiarygodności, może on zwrócić się z prośbą o uzupełnienie źródeł danych.

I.1.2. Potrzeba realizacji projektu w kontekście wykonalności technicznej

W tym punkcie postępujemy zgodnie z **'Wytycznymi Ogólnymi'**.

Potrzeba realizacji projektu powinna wynikać przede wszystkim z konieczności:

przykładowo w zakresie tworzenia markowych produktów turystycznych:

- ⊗ stworzenia spójnej oferty atrakcji i usług, która może być sprzedawana w pakietach i obejmuje wspólne działania marketingowe, w tym promocyjne;
- ⊗ ukształtowania produktów turystycznych pomagających w identyfikacji segmentów rynków docelowych;
- ⊗ stworzenia wiodących produktów markowych skuteczniej identyfikujących region z charakterystycznym, unikatowym komponentem obszaru, a co za tym idzie wykreowania pozytywnego wizerunku regionu i podniesienia jego konkurencyjności;
- ⊗ wykorzystania atutów województwa w tym zakresie;
- ⊗ wykorzystania różnorodności środowiska przyrodniczego województwa lubelskiego do rozwoju wielu form turystyki;
- ⊗ wykorzystania bogactwa dziedzictwa kulturowego Lubelszczyzny, co sprzyjałoby rozwojowi infrastruktury turystycznej oraz stanowiłoby podstawę do podniesienia atrakcyjności turystycznej regionu;
- ⊗ wzmocnienia tożsamości mieszkańców i rozwijania regionalizmu poprzez budowanie oferty na bazie dziedzictwa kulturowego;
- ⊗ rozwoju usług związanych z obsługą turystów dzięki wyeksponowaniu produktów turystycznych.

przykładowo w zakresie opracowania i wdrożenia monitoringu rynku turystycznego:

- ⊗ racjonalnego planowania działań promocyjnych poprzez rozpoznanie i znajomość rynku;
- ⊗ identyfikacji silnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń dla rynku turystycznego w obszarze objętym projektem;
- ⊗ przyciągania inwestycji i rozwoju przedsiębiorczości poprzez określanie trendów w turystyce;

przykładowo w zakresie spójnej promocji i zintegrowanego systemu informacji turystycznej:

- ⊗ zwiększenia identyfikacji regionu na zewnątrz i racjonalizowania wydatków różnych podmiotów poprzez zintegrowaną promocję;
- ⊗ powszechności i dostępności w regionie, kraju i za granicą informacji o regionie: atrakcjach, usługach i wydarzeniach;
- ⊗ szybkiego przepływu i wiarygodności informacji poprzez spójny system informacji i promocji;
- ⊗ optymalnego wykorzystania wiedzy poprzez zintegrowane działania;
- ⊗ dobrej organizacji informacji turystycznej poprzez wykorzystanie wszystkich możliwych nośników informacji, jak Internet, kontakt osobisty, znaki drogowe, tablice informacyjne itp. – stworzenia systemu informacji turystycznej poprzez ujednoczenie i powiązanie ze sobą tych elementów;
- ⊗ szybkiej identyfikacji i poczucia bezpieczeństwa turystów poprzez zastosowanie wspólnych standardów w nośnikach informacji.

I.1.3. Cele projektu

W tym punkcie postępujemy zgodnie z 'Wytocznymi Ogólnymi'. Przykładowe cele projektu przedstawione są poniżej:

w zakresie tworzenia markowych produktów turystycznych:

- ⊗ zbudowanie oferty turystycznej regionu w postaci kompleksowych produktów turystycznych obejmujących atrakcje i usługi;
- ⊗ wykreowanie markowych produktów turystycznych identyfikujących unikatowe i osobliwe cechy regionu;
- ⊗ wspieranie innowacyjnych rozwiązań w zakresie kreowania produktów turystycznych.

w zakresie opracowania i wdrożenia monitoringu rynku turystycznego:

- ⊗ wdrożenie systemu monitorowania przyjazdowego i wewnętrznego ruchu turystycznego;
- ⊗ analiza rynku turystycznego regionu i rynków docelowych;
- ⊗ pozyskanie informacji na temat potrzeb, preferencji, oczekiwań oraz satysfakcji turystów.

w zakresie spójnej promocji i zintegrowanego systemu informacji turystycznej:

- ⊗ wzrost efektywności działań promocyjnych turystyki;
- ⊗ stworzenie zintegrowanego systemu informacji turystycznej regionu.

I.2. MOŻLIWE WARIANTY

I.2.1. Opis najważniejszych wariantów realizacji projektu (innych możliwych sposobów osiągnięcia celu projektu)

W tym punkcie postępujemy zgodnie z **'Wytycznymi Ogólnymi'**.

Pamiętaj! W przypadku projektów z zakresu promocji i informacji turystycznej trudno jest wyszczególnić różne rodzaje wariantów. Warianty mogą dotyczyć bowiem jedynie sposobu lub zakresu działań służących realizacji określonego w projekcie celu. Jednocześnie uważaj na wariant 'bezinwestycyjny'. Czasami wariant 'bezinwestycyjny' jest bowiem niewykonalny, oznacza bowiem brak zgodności z wymogami prawa i nie może być porównywany z wariantem 'zapewniającym pełną zgodność'. Nie można również porównywać innych wariantów nie w pełni zgodnych z wymogami prawa.

Nie oznacza to, że kiedy jest możliwość realizacji innego wariantu, nie powinniśmy jej ignorować. Musimy jednak zwrócić uwagę, czy analiza wariantów realizacji projektu faktycznie przyczynia się do **określania zakresu projektu**, czy możemy skupić się na **istotnej i technicznie wykonalnej opcji** np.:

- ⊗ niewykonalne jest stworzenie systemu szybkiego przepływu informacji bez wcześniejszego monitoringu rynku turystycznego;
- ⊗ racjonalizacja planowanych działań promocyjnych nie jest możliwa bez wcześniejszej konsolidacji i nawiązania współpracy samorządu z instytucjami turystycznymi na terenie objętym projektem.

I.2.2. Analiza wariantów projektu

W przypadku tego typu projektów musimy wykorzystać analizę wielokryterialną, której metodologię przedstawiono w **'Wytycznych Ogólnych'**.

Do poprawy! jeżeli nie zastosowaliśmy analizy wielokryterialnej. Jest to spowodowane tym, że jedynie wykorzystanie przez wszystkich projektodawców tej samej metody oceny wariantów zapewnia pełny obiektywizm porównywania i wyboru wariantów.

W analizie wielokryterialnej powinniśmy wykorzystać kluczowe kryteria takie jak:

- ⊗ wpływ na stworzenie pakietów atrakcji i usług (w którym ocenie podlega liczba atrakcji i usług wchodzących w skład pakietu, obszar oddziaływania),
- ⊗ wpływ na racjonalizację działań promocyjnych (w którym ocenie podlega monitoring rynku, partnerstwo, współpraca pomiędzy partnerami, zakres partnerstwa itp.),
- ⊗ wpływ na identyfikację regionu (w którym ocenie podlega wykorzystanie możliwych nośników w ramach systemu informacji turystycznej, powszechność i dostępność

informacji w kraju i za granicą, wpisywanie się we wspólny system informacji turystycznej),

Do poprawy! Jeżeli wiarygodność źródeł określania efektów w kontekście określania ich wartości liczbowych ekologicznych będzie budzić wątpliwości oceniającego, może on oddać projekt do poprawy, również jeżeli nie podasz źródeł danych – może to skutkować koniecznością dookreślenia tego. Pamiętaj, że są to **kluczowe informacje wpływające znacząco na efektywność ekonomiczną projektu i tym samym na poprawność wyboru wartościowych projektów.**

Generalnie w przypadku analizy wielokryterialnej sprawa wyboru optymalnego wariantu projektu jest stosunkowo łatwa. Wystarczy wybrać wariant o najwyższej uzyskanej punktacji w analizie wielokryterialnej.

I.3. REALIZACJA PROJEKTU

I.3.1. Opis lokalizacji / miejsca realizacji projektu

Powinniśmy przedstawić:

- ⊗ mapę poglądową (plan orientacyjny w skali umożliwiającej pokazanie projektowanej inwestycji w otoczeniu), na której powinniśmy zaznaczyć obszar objęty oddziaływaniem projektu, w szczególności:
 - ⊗ planowane działania w projekcie,
 - ⊗ miejsca powstawania wszystkich atrakcji i usług w ramach pakietów (produktów turystycznych),
 - ⊗ różnorodność środowiska przyrodniczego,
 - ⊗ bogactwo dziedzictwa kulturowego,
 - ⊗ infrastrukturę turystyczną,
 - ⊗ komunikację (sposób, rodzaje) pomiędzy atrakcjami turystycznymi,
- ⊗ dodatkowo, mapa powinna zawierać inwestycje towarzyszące, granice administracyjne województw, powiatów i gmin.

Do poprawy! Wszelkie mapy i rysunki ułatwiają poznanie funkcjonalności projektu, możliwości spełniania przez niego założonych celów, stąd oceniający może zwrócić projekt do poprawy, jeżeli brakuje w nim map lub są one nieczytelne.

I.3.2. Niezbędne czynności, materiały i usługi

W przypadku tego punktu postępujemy zgodnie z **'Wytycznymi Ogólnymi'**.

I.3.3. Planowany harmonogram realizacji inwestycji

W przypadku tego punktu postępujemy zgodnie z **'Wytycznymi Ogólnymi'**.

I.4. STAN PO REALIZACJI PROJEKTU

I.4.1. Opis stanu 'po realizacji projektu'

W przypadku tego punktu postępujemy zgodnie z 'Wytycznymi Ogólnymi'.

I.4.2. Matryca logiczna projektu

W przypadku tego punktu postępujemy zgodnie z 'Wytycznymi Ogólnymi'.

II. WYKONALNOŚĆ FINANSOWO-EKONOMICZNA

II.1. ZAPROPONOWANA METODOLOGIA PRZEPROWADZENIA ANALIZ

II.1.1. Przyjęte ogólne założenia przeprowadzanych analiz

Ten punkt nie obowiązuje dla tych projektów.

II.1.2. Przyjęte założenia analizy finansowej

Ten punkt nie obowiązuje dla tych projektów.

II.1.3. Przyjęte założenia analizy ekonomicznej

W przypadku tego punktu postępujemy zgodnie z 'Wytycznymi Ogólnymi'.

Analizę ekonomiczną należy przeprowadzić metodą opisową, tzn. w sposób opisowy przedstawić korzyści i koszty wynikające z realizacji projektu.

II.2. NAKŁADY INWESTYCYJNE NA REALIZACJĘ PROJEKTU

W przypadku tego punktu postępujemy zgodnie z 'Wytycznymi Ogólnymi'.

W przypadku tego typu projektów, nakłady na realizację projektu będą dotyczyły jedynie okresu realizacji projektu, wobec powyższego nie wystąpi okres referencyjny. Należy ująć jedynie wydatki poniesione na realizację projektu w 'okresie realizacji projektu', a pominąć część tabeli dotyczącą 'okresu referencyjnego'.

II.3. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROJEKTU

II.3.1. Źródła finansowania. Finansowanie części inwestycji nie pochodzącej ze środków EFRR

W przypadku tego punktu postępujemy zgodnie z 'Wytycznymi Ogólnymi'.

II.3.2. Kalkulacja luki finansowej. Poziom dofinansowania

Ten punkt nie obowiązuje dla tych projektów. Jeżeli jednak w wyniku realizacji projektu beneficjenci będą dokonywać opłat bezpośrednich za usługi lub produkty otrzymywane w ramach projektu – należy przeprowadzić pełną analizę finansową i pełne wyliczenia luki finansowej – w takim wypadku nie obowiązują żadne zwolnienia w tej części studium.

II.3.3. Podstawowe parametry kredytów i pożyczek

Ten punkt nie obowiązuje dla tych projektów.

II.3.4. Ocena możliwości finansowych inwestora. Wnioski z analizy zdolności inwestycyjnej inwestora

W przypadku tego punktu postępujemy zgodnie z 'Wytycznymi Ogólnymi'.

Należy ograniczyć się jedynie do podstawowego wskazania możliwości sfinansowania projektu przez danego projektodawcę bez konieczności przeprowadzania pełnej analizy zdolności inwestycyjnej inwestora.

II.4. PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY – KALKULACJA PRZYCHODÓW

II.4.1. Prognozowana liczba użytkowników dla wariantu bazowego

Ten punkt nie obowiązuje dla tych projektów.

II.4.2. Prognozowana liczba użytkowników po realizacji inwestycji

Ten punkt nie obowiązuje dla tych projektów.

II.4.3. Kalkulacja przychodów dla wariantu bazowego

Ten punkt nie obowiązuje dla tych projektów.

II.4.4. Kalkulacja przychodów po realizacji inwestycji

Ten punkt nie obowiązuje dla tych projektów.

II.4.5. Kalkulacja zmiany przychodów wywołanych realizacją projektu

Ten punkt nie obowiązuje dla tych projektów.

II.5. PROGNOZA KOSZTÓW EKSPLOATACYJNYCH INWESTORA

II.5.1. Kalkulacja kosztów eksploatacyjnych dla wariantu bazowego

Ten punkt nie obowiązuje dla tych projektów.

II.5.2. Kalkulacja kosztów eksploatacyjnych po realizacji inwestycji

Ten punkt nie obowiązuje dla tych projektów.

II.5.3. Kalkulacja zmiany kosztów wywołanych realizacją projektu

Ten punkt nie obowiązuje dla tych projektów.

II.5.4. Plan amortyzacji

Ten punkt nie obowiązuje dla tych projektów.

II.6. RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT DLA PROJEKTU

Ten punkt nie obowiązuje dla tych projektów.

II.7. RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH PROJEKTU W OKRESIE REALIZACJI I EKSPLOATACJI INWESTYCJI

II.7.1. Kalkulacja zapotrzebowania na kapitał obrotowy

Ten punkt nie obowiązuje dla tych projektów.

II.7.2. Rachunek przepływów pieniężnych dla projektu w okresie realizacji i eksploatacji inwestycji

Ten punkt nie obowiązuje dla tych projektów.

II.7.3. Źródła pokrycia deficytu

Ten punkt nie obowiązuje dla tych projektów.

II.8. ANALIZA KOSZTÓW-KORZYŚCI – ANALIZA FINANSOWA INWESTYCJI

II.8.1. Wskaźniki FNPV/C i FRR/C

Ten punkt nie obowiązuje dla tych projektów.

II.8.2. Wskaźniki FNPV/K i FRR/K

Ten punkt nie obowiązuje dla tych projektów.

II.8.3. Trwałość finansowa projektu

W przypadku tego punktu postępujemy zgodnie z 'Wytycznymi Ogólnymi'.

Analiza trwałości finansowej projektu może ograniczyć się jedynie do wskazania źródeł finansowania zwiększonych kosztów operacyjnych (wskazanych w punkcie II.5.3).

II.9. ANALIZA KOSZTÓW-KORZYŚCI – ANALIZA EKONOMICZNA INWESTYCJI

W tego typu projektach najważniejsze są efekty ekologiczne, które uzyskuje się dzięki realizacji projektu. Należy ująć m.in. następujące przykładowe efekty:

- ⊗ oferta turystyczna w postaci kompleksowych produktów turystycznych obejmujących atrakcje i usługi;
- ⊗ markowe produkty turystyczne identyfikujące unikatowe i osobliwe cechy regionu;
- ⊗ innowacyjne rozwiązania w zakresie kreowania produktów turystycznych;
- ⊗ system monitorowania przyjazdowego i wewnętrznego ruchu turystycznego;
- ⊗ analiza rynku turystycznego regionu i rynków docelowych;
- ⊗ informacje na temat potrzeb, preferencji, oczekiwań oraz satysfakcji turystów;
- ⊗ zintegrowany systemy informacji turystycznej regionu;
- ⊗ wzrost liczby turystów na obszarze projektu, w tym turystów zagranicznych;
- ⊗ wzrost dochodów w sektorze turystyki;
- ⊗ wzrost zatrudnienia w sektorze turystyki;
- ⊗ wzrost średniego PKB per capita w sektorze i w województwie.

Powyższe efekty powinniśmy przedstawić w postaci ilościowej lub jakościowej (jeżeli przedstawienie ilościowe jest niemożliwe).

Następnie efekty pozytywne należy przeciwstawić kosztom wdrożenia projektu (w tym utrudnieniom dla korzystających, sąsiadów itp.) i kosztom społecznym w trakcie eksploatacji projektu (negatywnego wpływu na środowisko, inne branże, konkurentów itd.).

Korzyści i koszty należy zestawić w tabeli udowadniając w jasny sposób, dlaczego korzyści przewyższają koszty wdrożenia projektu, w jakim stopniu i dlaczego dany projekt należy wybrać do współfinansowania.

Do poprawy! Ewaluator odda projekt do poprawy, jeżeli nie weźmiemy pod uwagę społecznych efektów zewnętrznych.

Pamiętaj! W przypadku tych projektów (nie dokonujemy w nich przecież analizy wartościowej) oceniający będzie musiał sam określić, czy korzyści wynikające z realizacji projektu przeważają nad kosztami jego wdrożenia.

II.9.1. Wskaźniki ENPV i ERR

Ten punkt nie obowiązuje dla tych projektów.

II.9.2. Wskaźnik B/C

Ten punkt nie obowiązuje dla tych projektów.

III. WYKONALNOŚĆ INSTYTUCJONALNA

III.1. WYKONALNOŚĆ INSTYTUCJONALNA PROJEKTU

III.1.1. Opis stanu aktualnego organizacji wdrażającej projekt

W przypadku tego punktu postępujemy zgodnie z 'Wytycznymi Ogólnymi'.

III.1.2. Opis wdrażania projektu

W przypadku tego punktu postępujemy zgodnie z 'Wytycznymi Ogólnymi'.

III.1.3. Finansowanie pracy komórki odpowiedzialnej za wdrożenie projektu

W przypadku tego punktu postępujemy zgodnie z 'Wytycznymi Ogólnymi'.

III.2. TRWAŁOŚĆ REZULTATÓW PROJEKTU

III.2.1. Utrzymanie i eksploatacja inwestycji

W przypadku tego punktu postępujemy zgodnie z 'Wytycznymi Ogólnymi'.

III.2.2. Utrzymanie rezultatów projektu

W przypadku tego punktu postępujemy zgodnie z 'Wytycznymi Ogólnymi'.

III.2.3. Zdolności organizacyjne i finansowe do utrzymania rezultatów projektu

W przypadku tego punktu postępujemy zgodnie z 'Wytycznymi Ogólnymi'.

III.2.4. Zarządzanie infrastrukturą. Właściciel inwestycji

W przypadku tego punktu postępujemy zgodnie z 'Wytycznymi Ogólnymi'.

III.3. WYKONALNOŚĆ PRAWNA | ZGODNOŚĆ Z POLITYKĄ OCHRONY ŚRODOWISKA

III.3.1. Kwestie prawne związane z realizacją projektu

W przypadku tego punktu postępujemy zgodnie z 'Wytycznymi Ogólnymi'.

III.3.2. Wpływ na środowisko regionu

W przypadku tego punktu postępujemy zgodnie z 'Wytycznymi Ogólnymi'.

III.3.3. Wpływ na siedliska i gatunki zamieszkujące tereny Natura 2000 i inne o znaczeniu krajowym

W przypadku tego punktu postępujemy zgodnie z 'Wytycznymi Ogólnymi'.